

Підготовку календарів знаменних і пам'ятних дат, які популяризують імена викладачів закладів вищої освіти, відомих їхніх випускників та діячів, причетних до створення і функціонування закладів освіти, здійснюють фахівці бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та бібліотеки імені академіка М. О. Лавровського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Календарі стали путівниками в масиві знаменних дат, надійними джерелами інформації для наукових працівників, педагогів, студентів, бібліотекарів освітянських бібліотек. Календарні видання необхідні в плануванні роботи, пошуку компетентної інформації про ту чи ту подію або особистість.

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ У РОЗКРИТТІ ЗМІСТУ ГАЛУЗЕВОГО РЕСУРСУ З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА ОСВІТИ

*Л. О. Пономаренко, кандидат наук із соціальних комунікацій,
завідувач відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів*

Науково-інформаційне забезпечення розвитку освіти, педагогіки та психології й формування системи інформаційних ресурсів є стратегічними завданнями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Констатовано, що бібліотека має розвинену систему бібліографічної продукції та науково-інформаційної діяльності, яка ґрунтується на методичних засадах, розроблених фахівцями ДНПБ та провідних наукових бібліотечних установ.

Реалізація наукового проєкту «Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти» передбачає здійснення бібліографічного дослідження творчого доробку видатних учених, окремих персоналій та розкриття сегмента інформаційного ресурсу з актуальних питань педагогіки, психології та освіти. На першому етапі наукового дослідження підготовлено біобібліографічний покажчик «Олександр Іванович Ляшенко: до 70-річчя від дня народження».

Використання відпрацьованої методики фактографічного, документального та бібліографічного пошуку наукових праць вченого та джерел про його життя і діяльність дало можливість здійснити добір релевантних джерел та інформації: 555 наукових та науково-методичних опублікованих праць О. І. Ляшенка за 45 років діяльності, 84 публікації про життя та діяльність, понад 20 дисертаційних досліджень, підготовлених під науковим керівництвом вченого. На основі наукового аналізу дібраних джерел за змістовою, хронологічною, типологічною, видовою ознаками здійснено аналітико-синтетичне опрацювання документів та їх систематизація. Бібліографічні записи праць вченого згруповано й подано в хронологічному порядку – за прямою хронологією з виокремленням років видання, а в межах року – за видами документів. Такий підхід сприяв розкриттю основних напрямів досліджень академіка О. І. Ляшенка, послідовному відображенню процесу розгортання його наукової діяльності, встановленню її масштабів та

досягнень, цілісному відображенню його творчого доробку у біобібліографічному покажчику.

Документи покажчика представляють доробок вченого з питань дидактики та методики навчання фізики. О. І. Ляшенко вивчає проблеми моніторингу якості загальної середньої освіти, застосування тестових технологій в оцінюванні навчальних досягнень учнів і студентів, формування предметної компетентності у процесі навчання фізики. За його участі в Україні розроблено тест загальної навчальної компетентності (скорочено – ТЗНК), який пройшов апробацію і рекомендований до використання. Багатоаспектне розкриття змісту покажчика забезпечує науково-допоміжний апарат: іменний покажчик, який містить прізвища співавторів, упорядників, редакторів, авторів рецензій та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах; абетковий покажчик назв праць О. І. Ляшенка та публікацій за редакцією вченого.

Підготовкою різних видів бібліографічних посібників, у тому числі біобібліографічних, займаються також книгозбірні мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України. Відомості про них доступні віддаленим користувачам на вебпорталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в рубриці «Бібліографічні ресурси» (<https://dnpb.gov.ua/ua/bibliografichni-resursy/bibliografichna-produkciya-merezi-osc-2/>). Зокрема, бібліотека Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. І. А. Зязюна НАПН України систематично здійснює підготовку персональних покажчиків, які відображають науковий доробок відомих учених, академіків та іноземних членів НАПН України, діяльність яких пов'язана із інститутом (Іван Андрійович Зязюн: педагог, вчений, філософ». 4 вид., перероб., допов. Київ, 2018; Шльосек Франтішек – учений, педагог, громадський діяч. Київ, 2018. та ін.). Констатовано, що до впорядкування персональних покажчиків активно долучилися бібліотеки закладів вищої освіти.

Отже, біобібліографічні покажчики акумулюють та поширюють інформацію про досягнення педагогіки, психології та освіти, створюють джерельну базу для подальших досліджень, формують позитивний імідж кращих представників наукової еліти нації, сприяють інтеграції української науки у світовий простір.

Список використаних джерел

1. Олександр Іванович Ляшенко: до 70-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / [авт. вступ. ст.: Ю. І. Мальований ; упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколаєнко Я. М., Павленко Т. С. ; наук. ред. Добко Т. В. ; бібліогр. ред.: Пономаренко Л. О. ; літ. ред. Василенко Н. М.] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ : ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2020. 117 с. (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 29).